

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр.01-1688/1
17/06/2024. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Дечја порнографија као облик компјутерског криминалитета”, кандидата Николић Александре, број досјеа М015/22-УП, студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 17/06/2024. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	
Бр. 01	16.06.2024.
01	16.06.2024.

Катедри за кривичноправне науке
Правног факултета Универзитета у Нишу

На седници Катедре за кривичноправне науке која је одржана дана 06.06.2024. године, на основу члана 34. Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу предложена је, а одлуком декана бр. 01-1583 од 07.06.2024. године, формирана Комисија за оцену и јавну одбрану мастер рада под називом: „Дечја порнографија као облик компјутерског криминалитета“, кандидаткиње Александре Николић, број индекса М015/22-УП. Комисија, након детаљног прегледа мастер рада подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под називом: „Дечја порнографија као облик компјутерског криминалитета“ кандидаткиње Александре Николић написан је на 61 страницу компјутерски обрађеног текста, без прореда. Кандидаткиња је цитирање вршила у фуснотама (укупно 125). Литерарну подлогу рада чини укупно 28 иностраних и домаћих извора књига, библиографских јединица (учбеника, приручника, коментара закона и статистичких података) и други бројни научни и стручни радови објављени у часописима, уз осталу истраживачку грађу – 36 законских и подзаконских аката, као и електронски извори.

Структурално рад је подељен на три главна дела: 1) Студијско истраживање – компјутерски криминалитет, 2) Дечја порнографија, 3) Емпиријско истраживање, укључујући и увод, закључна разматрања, попис коришћене литературе, сажетак и кључне речи на српском и енглеском језику и биографију студенткиње.

У уводу (стр. 1) кандидаткиња је изложила предмет свог рада указујући пре свега на заступљеност рачунара и технологије данас и њиховог утицаја на појаву нових облика високотехнолошког криминалитета, да је дечја порнографија свепреступна тема којој треба посветити доста пажње ради сузбијања овог проблема. Истиче на који начин ће овај рад објаснити појам дечје порнографије уз помоћ широког спектра домаћих и страних извора.

У првом делу мастер рада под називом „Студијско истраживање – компјутерски криминалитет“ (стр. 2-16) кандидаткиња се осврнула на појам компјутерског криминалитета и поставила ширу дефиницију ове појаве. Посебну пажњу је посветила појавним облицима и сваки истакла и дефинисала засебно. Приликом објашњавања служила се изворима попут Кривичног законика Републике Србије и разних електронских извора како би за поједине појавне облике наводила примере из свакодневног живота. Такође је графички представила и ЦЕРТ извештај о статистичким подацима о инцидентима од посебног значаја у 2021. години. Графикон сликовито приказује број инсталираних злонамерних софтвера у оквиру ИКТ система у 2021. години. Акцент је стављен на распрострањеност компјутерског криминалитета што је такође графиконом приказано. Статистика је формирана на основу прикупљених података са интернета, и приказује топ пет најзаступљенијих облика компјутерског криминалитета.

У другом делу рада под називом „Дечја порнографија“ (стр. 16-46) кандидаткиња је описала појам дечје порнографије. Потом се осврнула на историју и сам развој ове појаве, у којој хронолошки говори о развоју дечје порнографије. Затим пише о еволуцији сексуалне експлоатације деце у оквиру које је приказала на временској линији развој технологије која је имала утицај на сексуалну експлоатацију деце. У поднаслову „нови облици дечје порнографије“ детаљно је дефинисала које су то савремене врсте дечје порнографије као облика компјутерског криминалитета. У овом делу посвећена је пажња међународној и домаћој

регулативи. У оквиру међународне регулативе обухватила је најважније акте: Конвенцију УН о правима детета, Факултативни протокол уз конвенцију о правима децеа и продаји деце, дечјој проституцији и дечјој порнографији, Конвенцију Савета Европе о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања, Оквирну одлуку о борби против сексуалног искоришћавања деце и дечје понорграфије из 2004. године, Конвенцију о сајбер криминалу и Директиву о борби против сексуалне злоупотребе и искоришћавања деце и дечје порнографије. Пре домаће регулативе осврнула се на Законодавство у земљама бивше Југославије (Република Словенија, Република Хрватска, Република Северна Македонија, Република Босна и Херцеговина и Црна Гора). Код домаће регулативе анализира је Кривични законик Републике Србије и указала на извршене промене. Осврнула се и на Закон о посебним мерама за спречавање вршења кривичних дела против полне слободе према малолетним лицима. Следеће поглавље говори о два надлежна органа за борбу против дечје порнографије у Републици Србији, посебно тужилаштво за високотехнолошки криминал и одељење за борбу против високотехнолошког криминала МУП-а Републике Србије. Описала је њихов састав и начин рада, шематски приказала организацију Службе за борбу против организованог криминала и поменула сарадњу ова два тела којом се спроводи стална оперативна акција под називом „АРМАГЕДОН“. У наставку рада издаваја поднаслов „деца – жртве“, у којем ставља у први план како деца лако постану жртве дечје порнографије и описује њихове психолошке последице. Извршиоце описује у наредном пасусу. Истиче њихове карактеристике и помиње прву типологију извршиоца. Затим описује поступак тражења и вребовања жртава и на самом крају и поступак и доказивања сексуалног злостављања деце.

У трећем делу рада под називом „Емпиријско истраживање – Кривична дела дечје порнографије у Републици Србији у периоду од 2018. године до 2022. године“ (стр. 46-53) студенткиња наводи шта је предмет и циљ истраживања, просторни и временски оквир истраживања (који износи 5 година, 2018-2022. године) и набраја методе и хипотезе које треба потврдити или негирати, као и саме резултате истраживања. Истиче 5 хипотеза и сваку потврђује на основу прикупљених података. Приказује их употребом табела и графикана. Испод табела и графикана се налази текст који детаљно описује шта дате статистике приказују. Приликом овог истраживања студенткиња је користила податке са званичне интернет странице Републичког завода за статистику Србије које је самостално сјединила и истакла у овом делу.

У „Закључку“ (стр. 53-54) кандидаткиња указује на проблем који компјутери и сама технологија стварају јер су ова два појма постали главно средство за дистрибуцију и повећавање опсега дечје понорграфије. Сматра да је неопходно стално прилагођавање законодавства и технолошких решења како би се ефикасно сузбила ова појава. Указује и на проблеме које жртве дечје порнографије често трпе и истиче да је неопходно осигурати и разне облике подршке и рехабилитације за њих. На самом крају наглашава да сузбијање дечје порнографије захтева анагажовање свих сегмената друштва и да се само заједничким напорима може створити сигурније окружење за децу и спречити даље ширење овог страшног облика криминала.

Закључак и предлог

Након детаљног разматрања мастер рада: „Дечја порнографија као облик компјутерског криминалитета“, кандидаткиње Александре Николић, можемо да закључимо да пред истом није био нимало лак и једноставан задатак. Требало је, наиме, проучити и анализирати првенствено међународну и домаћу литературу, правне и интернет изворе. Због специфичне природе феномена који је предмет мастер рада, требало је анализирати и појмове који припадају различитим научним дисциплинама из домена рачунарства и информатике и дати им правнотеоријски оквир, а онда сагледати и актуелне изазове који се тичу дечје порнографије.

Кандидаткиња је успела да, указујући на негативне последице оваквог материјала, а нарочито на оне које оставља по жртве дечје порнографије, укаже и на потребу организоване и

систематске борбе у циљу спречавања, откривања и ширења оваквог садржаја, уз предузимање адекватних мера, како превентивних, тако и репресивних. Са друге стране, указала је да би свест о овом проблему морала знатно да се подигне као још један од кључних фактора у решавању овог проблема.

Међу посебним квалитетима по којима се издваја овај мастер рад је и целовито теоријско посматрање дечје порнографије али и сам емпиријско-истраживачки део рада јер је кандидаткиња истакла значајна обележја овог кривичног дела. Дошла је до закључка да највећи број кривичних дела дечје порнографије чине кривична дела из члана 185 КЗ РС, да највећи проценат извршиоца чине лица мушког пола као и пунолетна лица, да највећи проценат оштећених лица чине малолетна лица и то лица узраста од 14 до 18 година, као и да лица женског пола чине највећи проценат оштећених лица.

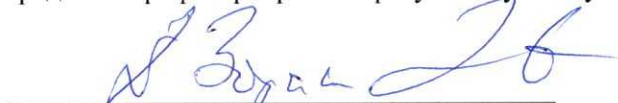
Стога, Комисија закључује да мастер рад кандидаткиње Александре Николић под називом „Дечја порнографија као облик компјутерског криминалитета“ представља резултат самосталног и оригиналног научног рада из области кривичног права. Кандидаткиња је у раду систематизовала и анализирала постојећу правнотеоријску, прикупила практичну и законску литературу и својим радом дала одређени допринос науци кривичног права. Пошто су испуњени услови предвиђени у члану 35. Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу, Комисија сматра да је мастер рад: „Дечја порнографија као облик компјутерског криминалитета“ кандидаткиње Александре Николић подобан за јавну одбрану, па предлаже Катедри за кривичноправне науке Правног факултета у Нишу да усвоји Извештај о оцени мастер рада и његовој подобности за јавну одбрану.

У Нишу, 09.06.2024. год.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

проф. др Миомира Костић
редовни професор Правног факултета у Нишу

проф. др Зоран Ћирић
редовни професор Правног факултета у Нишу

проф. др Дарко Димовски
редовни професор Правног факултета у Нишу